

REVISTA POLITICĂ

Abonamentele:

în Austro-Ungaria pe an pentru cărturari 8 cor., pentru țărani 5 cor., în România și străinătate pe an 10 cor. Abonamentele se plătesc înainte la administrație și se pot face pe 6 sau numai pe 3 luni. Un număr 15 bani.

Inseratele:

se trimite numai la administrația foii și costă: un rând petiț, sau spațiul său, prima dată 12 bani, a doua oară 18 bani, a treia oară 24 bani. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisele nu se înapoiază.

Apare în fiecare Duminică.

Redacția și Administrația: strada Tâmplarilor N-rul 16.

Cum nu vîi tu, Tepeș Doamnă, ca punând mîna pe ei
Să-i împarți în două cete, în **nebuni** și în **mișei**.
Și în două temniți large cu de-a sila să-i aduni,
Să dai foc la **pușcărie** și la casa de **nebuni**.

Eminescu.

Tuturor abonaților și cetitorilor „Revistei politice“ li dorim din inimă an nou cu sănătate și veselie!

Redacția.

Anul nou.

Cu anul trecut încă 10 s'au prăvălit în vecinicie, împlinindu-se astfel 1910 ani de la nașterea Domnului nostru Isus Christos, când s'a auzit pentru întâiași dată glas din ceriuri glăsuind:

„Mărire întru cei de sus lui D-zeu, pe pămînt pace și între oameni bunăvoire“! În vremea aceasta lungă de multe ori au uitat oamenii de cuvintele sfinte ale Domnului, și tulburând pacea de pe pămînt nu numai că n'au dat mărire lui D-zeu, dară și-au pierdut întru atîta mințile, că au adus stricăciuni nemai pomenit de mari omenimii, națiunii, ba chiar rudelor lor. Dar firea oamenilor înclinată mereu spre pace, iară s'a întors și, luând aminte cuvîntul Domnului, bunăvoirea a tocmii stricăciunile și oamenii înfrățindu-se au muncit iarăși împreună pentru fericirea omenimii, a „afieci, a rudelor, și pentru premărirea lui D-zeu.

S'a văzut lucrul acesta în cei din urmă 10 ani și la noi în Bucovina; s'a văzut mai ales la neamurile străine cu cari locuim la un loc. La noi Românii însă, certele se țin lanț de vreo 10 ani încoace și măcară din când în când oamenii și-au mai adus aminte, și de pacea propovăduită de glasul din ceriuri, totuși ei au stat „cu pușca la picior“ și harța s'a început îndată mai strașnică și mai sângeroasă. Și cine s'a luptat? De o parte erau d-nii On-ciul și Lupu cu învățătorimea și țărani lor, iară pe cealaltă, boerii, preuții și o parte din ceilalți cărturari cu țărani lor. Deci dară „domnii“ s'au împărțit în două tabere dușmane, a adurat fiecare în jurul său țărani și s'au „pieptuit“. Nu mult după luptă i-am văzut pe cei certați sărutându-se și dând dușcă paharele aducătoare de bunăvoire, pecând între țărani a rămas ura și scărmanătura. Câte dușmăni și neplăceri nu au stărnit alegerile din 1907?

Pacea însă a urmat și după toate acestea. Poporul român a avut mai mult folos din munca tăcută și cinstită a contelui Bellegarde, de care începuse să tremure toți cămătarii țării, decât din pacea, pe care nu a merș nime să o propovăduască cu căldură și cu spor și în mijlocul poporului. Cei ce s'au împăcat, s'au împăcat cu gândul ca să se sfădească în curînd. În 1908 au început a se „pieptui“ deputații întreolaltă. Apoi din nou pace, până ce contele Bellegarde amărât și desgustat de „întreprinderile“ politicienilor păgubitoare pentru poporul nostru, nu mai putu sta în mijlocul nostru. Ale gica

ce a urmat după retragerea contelui, a stârnit iarăși poftă și pacea s'a dus spre ceriuri.

În numărul de Crăciun al „Foi poporului“ d. A. Onciul, conducătorul partidului național, scrie un articol în fruntea căruia pune cuvintele păcii glăsuite de ceriuri la nașterea Domnului. În articol ne batjocurește pe noi și pe toți, cari îi crede că sunt contrarii lui, în chipul cel mai îngrozitor și, ca „mărirea cerească“ și „pacea pământescă“ să fie și mai răsvedite, urmează alt „haos“ de probozeli din partea preotului C. Morariu, care dacă ar fi scris un astfel de articol împotriva d-lui Onciul sau Florea Lupu, ar fi primit cel puțin porecla ce i-a dat-o prin anul 1903 „Voința poporului“, adică „un prost de la răsărit“. Ni se aruncă din partea domnilor susnumiți că noi am făcut răsvrătire între Români, că nu avem nici un program, că batjocurim deputații, că am stricat afacerile cu pădurile, că suntem urmașii „Apărării naționale“, că avem un partid, etc.

Am spus-o și o repețim a nu știu câta oară, că nu avem partid, nici grupare politică, ci „Revista politică“ a reapărut ca foaie independentă și de control în treburile obștești, ca să scoată la lumină ce-i rău în viața politică a poporului nostru. Dar a nu lăuda orișice neghiobie sau a da de gol părțile slabe și

faptele stricătoare ale politicianilor noștri, e în ochii lor răsvrătire și anarchism! Programul ni l-am publicat în numărul întâiu al ziarului și am declarat că nu suntem nu partid politic, ci un organ de control. Ca cea mai mare binefacere pentru poporul nostru în împrejurările actuale ni s'a părut reținerea lui Bellegarde în politica noastră. În senzul acesta am și scris la început, căutând să facem cunoscute lumii cauzele din cari contele Bellegarde voia să ne părăsească. Erau încurcăturile unor deputați de ai noștri în „afaceri cu lemne“, încurcături, cari îi mânau pe acești deputați în ghiarele dușmanului nostru de moarte Nicolaiu Wassilko și-i depărtau în felul acesta de colegul lor și binefacătorul și prietenul sincer și desinteresat al Românilor, contele Bellegarde. Ca să apărăm neamul nostru de pierderi politice, am cerut atunci de la deputații respectivi ca să se lase de politică și să se ție de „afacerile“ lor, cari ne puteau aduce și un folos obștesc, că și întreprinderile erau în mâni românești și ne făceam cel puțin față străinilor, ce le acaparase înainte vreme. Ne-am ferit însă ca de foc să atingem cumva afacerile și am cerut numai scutirea băncilor sătești și desfacerea acestor afaceri de Centrală, care este a întregului popor. Nu e nici decum cu cale ca de

Foiță originală.

Viața și faptele celui fericit întru pomenire Aurică, marele făcător de minuni.

Cap. I.

Precum că și în veacul acesta de Dumnezeu părăsit, arătatus-au minune mare.

În vremea aceia născut-au fericita Gripina prunc și cu mare strigăt arătatu-s-au pruncul pe lume și toți minunatu-s-au când văzut-au că pruncul cap nu avea, dară numai gură mare, cum nu s'au pomenit în Israil. Și îndată botezat-au pruncul și pusu-i-au numele Aurică, și minunatu-s-au toată lumea că pruncul, îndată după ce născutu-s'au, putea să vorbească fără să gândească.

Cap. II.

Precum că se cuvine că pruncii să fie ispitiți întru învățătură și precum că fost-au ispitiți și pruncul acesta întru învățătură.

În vremea aceia creștea pruncul și creștea și gura pruncului înaintea lui Dumnezeu și a pământeniilor. Și ispititu-l-au tatăl său întru învățătură și zis-au lui: „Prea iubite Aurică, să fie ție spre știre că născu-

tu-te-am în țară moschicească și că este numai un ocol moldovenesc, în Câmpulung. Și ocolul cel moldovenesc lărgitu-s'au și mâncat-au Moscalii. Dar tu, prea iubite fiule, ascultă cuvânt și lega-te-voiu cu blăstăm și afurisanie năprasnică să nu spui pământeniilor că Moldovenii făcut-au săvârșenie Moscalilor“. Și îndată fericitul Aurică închinatu-s'au cu mare făgăduință, că nici unul dintre pământeni despre această voroavă știre nu va avea.

Cap III.

Precum că despre această voroavă nimeni nu a avut știre numai baba și moșneagul și toată lumea.

În vremea aceia, pornitu-s'au fericitul Aurică de acasă. Datu-i-au Gripina cea întru toți pomenită, fără de prihană, maică-sa, o căciulă și zis-au lui: „Pruncule, pune căciulă capului tău“. Zis-au el: „O maică, nu este mie cap și unde să pun căciulă? Acoperise-va rostul gurii mele și cine va vesti cuvânt de taină, care să nu se spue cătră alții“. Și mers-au pruncul. O prea slavită minune! Cum curgea cuvântul dulce ca mierea și neprețuit ca mărgăritarele acestui vrednic întru pomenire prunc. Și crezut-au în el toată lumea, pentru că văzut-au, că este cuvânt minunat, care izvorea din gură, mai pre sus de cap. În vremea aceia tot crugul lumii auzit-au numai în taină, că acest pă-

dragul și în folosul câtorva Români să se angajeze un institut economic obștesc într'un negoț destul de riscant.

Și care a fost răspunsul la cererile noastre foarte îndreptățite din punct de vedere național? Un pohoiu nemai auzit de batjocuri, clevetiri și amenințări din partea d-lui A. Onciul în foile partidului, care nu era nici conducătorul partidului ca acum, și nu fusese încă atins de noi cu nici un cuvânt.

Contele Bellegarde nu putea deci să mai stee față în față cu scârnăvia întărtată și s'a dus. La alegerile ce au urmat, am voit să sprijinim un candidat țăran, cu scopul de a-l putea aduce mai târziu iarăși pe contele Bellegarde în locul deputatului țăran. Ne-am lovit însă de persoana d-lui Dr. Iancu Flondor, care îl susținea ca candidat tocmai pe contrariul cel mai mare al contelui și se punea în chipul acesta în contradicție cu muntenii români ca dd. Aurel Onciul și Florea-Lupu. S'a dat apoi, o luptă, în care candidatul partidului a picat cu desăvârșire, iară candidatul sprijinit de „Revista politică“ a venit în balotaj cu d. George Sêrbu, candidat pe răspunderea proprie și numit în urmă de d. Onciul candidat al partidului, care se afla în mare nedumerire și încurcătură. D. Sêrbu a reușit, cum a mărturisit și d. Onciul,

mânt moschicesc avut-au schimbare la față întru pământ moldovenesc.

Cap. IV.

Precum că pruncul Aurică ajuns-au la școli, la și mai mari ispitiri, și precum că trântitu-s'au cu voievozi.

În vremea aceia, fericita întru pomenire maică a gloatelor, ținut-au mare voroavă cătră pruncul Aurică și răspunzând, au zis: „Pruncule, ce este mie și ție, tu vei vedea. Iată, gătit-am ție merinde pentru rostul tău, căci înmulți-se-vor cuvintele tale și ce mai fericire nepomenită este ție, că nu durea-te-va capul din veac și până în veac! Da-ți voiu multă și îmbelșugată blagoslovenie pentru drumul tău. Leși-va din gura ta miros de bună mireasmă și ameți-va pe vrăjmașii tăi. Amin, așa să fie“.

Și îndată împlinitu-s'au prorocia fericitei Gri-pina, a căreia pomenire s'au săvârșit în cap I, precum că îndată ce neasămănatul Aurică deschidea gura, îmbătatu-s'au de mirodeneie vrăjmașii și căzut-au ca trestia. Au că fost-au voievozi, au că fost-au din prostime.

Și îndată ce slăvitul Aurică ca un ritor fără de asemănare, își deschidea rostul gurii sale, toți voevozii își astupau nările, dar nu era leac pentru ei; căci leșinând, leșinau cu mare leșin de acel duch de mirodeneie, care rădicându-se, se rădica în văzduch, când

cu ajutorul funcționarilor de la fondul religionar. În decursul luptei electorale am fost târâți în glod de d. Onciul în „Foaia poporului“, nu numai noi, ci și nevinovatul conte. Lucru de sine înțeles, că nici noi nu am putut tăcea, și în focul luptei am lovit în cei ce ne-au stat în cale: dară nu a fost aceasta cauza retragerii d-lui I. Flondor de la conducerea partidului național, ci adevărata cauză a retragerii, au fost neînțelegerile din partid și intrigile unor politicieni pe de o parte, iară pe de altă parte afacerile sale gospodărești și cu fondul religionar. Neînțelegeri vor izbucni și la alegerile viitoare într'o nouă „pieptuală“ ce o făgăduiește d. Onciul membrilor din partidul D-sale, cu toate că susține mereu că noi facem desbinare.

Dovada cea mai bună că „Revista politică“ nu voește să facă desbinare, nici partid, nici grupare, este faptul că noi până acum nu ne-am amestecat în agitația pornită prea de vreme pentru alegerile de la primăvară. Și nici nu ne vom amesteca, ci vom sprijini din răspuneri pe acei candidați, cari garantează muncă cinstită și harnică pentru popor și vom căuta ca în noua dietă să fie reprezentate toate păturile poporului nostru după cuviință.

se deschidea ușa de îngrădire dimprejurul buzelor neasămănatului Aurică. Așa doborât-au mireasma, spurcăciunea boiarilor și voevozilor.

Cap. V.

Precum că fost-au mult prea lung trecutul cap și despre cumcă se cuvine că acest care fi-va în urma trecutului cap, fi-va cu atâta mai scurt.

În vremea aceia fost-au trecutul cap prea lung și de aceia alcătuitorul săvârșește acest cap și începe unul nou.

Cap. VI.

Precumcă păcat ar fi fost, dacă s'ar fi prăpădit sămânța fericitului Aurică.

În vremea aceia — o prea slăvilă minune — măritu-s'au gura cea întru tot mare a sus pomenitului și fericitului și slăvitului Aurică. Și nu era fund gurii lui. Și văzut-au maica odraslelor că nu mai era trup întru fericitul Aurică, ci numai gură vorbitoare și de multe și nenumărate cuvinte cuvântătoare și răspuns-au lui, și au zis: „O tu, icoana gurii maicii tale! O tu, plâsmuire neplâsmuită din fundul cel adânc și nepri-ceput al voroavelor pântecelui care te născură. Ce păcat mare fi-va întru cei muritori, dacă stârpi-se-va sămânța dintru neamul acesta prăpădit și caftirisit!“
Invățătură: O voi, muritorilor, neam oropsit și blăstă-

Ni se mai spune din partea „Foi poporului“ că noi nu am combătut programul, ci numai persoanele mai însemnate, ca să le discredităm și nimicim.

Nici aceasta nu-i tocmai așa! Noi am scris despre d. deputat Hormuzachi că nu se interesează de district, lăsând școala din Măriței baltă. Nu mult după aceea, școala s'a făcut la stăruința d-lui deputat și de atunci n-am mai atins cu nimic. Am scris și despre d. T. Onciul că a uitat de ținutul său cu totul și vedem că până acuma nu și-a anunțat candidatura în ținutul Sucevei. Am scris despre dd. Iancu Flondor și Florea Lupu, că ori să se ție numai de „afacerile de lemne“, ori de politică și vedem, că d-lor sunt gata să lase afacerile de lemne în sama altora și voesc să se ție de politică, care, suntem încredințați, vor face-o cu temei în folosul națiunii.— Pe d. A. Onciul l-am lăudat la început din cauza hărniciei și a minții sale dovedite la facerea multor legi, cu părți bune și rele, D-lui însă ne-a răspuns cu „zoae“, „duhuri necurate“, „amărăți“, „șucheti“, „scăpătați“ etc. și a arătat în toate cele scrise și făptuite d. D-sa în timpul din urmă atâta încurcătură, că ne-am văzut nevoiți să-l lovim chiar aprig.

D. A. Onciul susține că Bucovina se româ-

mat ce sunteți voi, cum de nu pricepeți că se prăpădește odraslă blagoslovită și zic vouă prorocie, că dacă nu griji-veți de plodire și alcătuire, de neam nou și protivnic Moscalilor, sălășlui-vă-veți întru gheena focului“. — Alcătuitorul acestui letopiseț cu sfânt cuvânt și cu mare și năprasnică afurisanie se leagă ție prea iubite cetitoriule, că dacă ceti-vei cu mare procopseală da-va ție tot din când în când o învățatură.

Cap. VII.

Precum că aflatu-s'au chip și feliu să nu se prăpădească sămânța scumpă.

În vremea aceia fost-au slăvitul și nemaipomenitul Aurică în cetatea Vavilonului și răsoit-au multă pânză și-ce să vezi, minune — : galbănă era ca aurul și suitu-s'au din ea miresme mirositoare ca mirodenia din adâncă, cea fără fund, gură a slăvitului întru pomenire Aurică și zis-au el întru duchul său: „Spăla-voiu pânzele“. Și pusu-s'au și spălat-au pânzele; dar ieșit-au mirodenii și mai mari. Și implut-au casa dintru temelie până întru văzduch. Și îndată, maremireasmă rădicatu-s'au și sălășluitu-s'au asupra împărecherii buzelor mai sus pomenitului, întru tot blagocestivului. Și îndată cunoscut-au el, că aurul din pânză greu este de scos, și precumcă se cuvine că o muiare ispitită, trebui-va să întindă brațele și cu spălătură de mare spălare să scoată aurul din pânză și, dacă voi-va fericitul Aurică,

nizează tocmai în vremea, când Rusnecii caută să ne fură limba și legea, spune că nu-i treaba deputaților să se amestece la numirea funcționarilor în părțile românești ale țării, pe când deputații rusneci sbiară cumplit chiar în parlament, dacă în părțile lor se așează un funcționar sau preot român. Tot d. Onciul zice că legea oprește ca deputații să primească sfatul norodului la facerea legilor. Legile se fac pentru norod de deputații aleși de norod și norodul nu are voie să-i spue deputatului sau să-i dea îndrumări să se facă o lege pe placul și întru folosul norodului! Nu-i aceasta încurcătură? Tot d. A. Onciul își dă mare silință să desbina poporul. Aceste sunt lucruri ce ne despărțesc de d. Onciul și, cu toate că D-lui făgăduiește că se va da peste toți cei ce nu cred în programul și isprăvile D-sale de-a tăvălucul, cum face aliatul său N. Wassilko cu Rușii săi și cum a făcut-o într'o judecată și cu d. Onciul, noi tot nu ne vom sfii și nu vom înceta de a critica totul ce greșește D-lui și ori și cine față de neamul românesc. Și ca să nu fie supărare, ne vom feri de batjocuri și sudalme, lăsându-le cu totul în sama celui ce le-a adus în lupta politică de la noi. Vom scrie așezat și vom critica politica conducătorilor noștri cinstit, „apărându-ne sărăcia și nevoile și neamul“, și nădăj-

să dea lui aurul înapoi. Și așa aflatu-s'au chip și feliu să nu se prăpădească sămânța fericitului Aurică.

Cap. VIII.

Precum că fericitul Aurică avea să capete înapoi aurul și precumcă neștiind ce să înceapă cu acel aur, primit-au să se primescă îndată mare cu iscusita alegătoare de aur din acele pânzuri neprețuite.

În vremea aceia găsitu-s'au muiare, care cu multă iscusință scos-au aurul din pânză și arătat-au aurul pe care scosu-l-au din pânză, marelui Aurică și răspunzând, zis-au lui: „O slăvite Aurică, iată aur!“ Și fericitul Aurică, îndată văzut-au că aurul din pânză este chipul și asemănarea cuvântului din gura lui cea de ritor. Și îndată, cunoscut-au că sunt semne și arătări și mari minuni în vremea aceasta ticăloasă și zis-au fecioarei, care cu multă iscusință scos-au aur din pânză: „O tu, cea mai iscusită dintre iscusite, legământ pune-voiu eu între mine și între tine, ca să nu se stărpească sămânța noastră și ca să nu fie scârbă ție, dacă întâlni-mă-voiu cu împărăteasa din Șcheia“. Și răspunzând, au zis ea către slăvitul Aurică: „Ce este mie și Șcheencei, tu vei vedea“.

duim că în decursul anului viitor vom fi în stare să-l convingem și pe d. A. Onciul că a greșit foarte tare cu goana și prigoana sa împotriva contelui Bellegarde și împotriva noastră. Îl vor convinge și țărani, cari prin foaia noastră au înțeles și priceput că d. Onciul merge de o bucată de vreme pe căi greșite, pe cari căi nu-l pot urma. Noi nu sămănăm vânt ca „Foaia poporului“ în articolele ei de Crăciun, ci nădăduind pace între Români, dăm mărire lui Dumnezeu, ca să ne ajute în anul ce vine, a întimpina cu bărbăție și tărie de suflet toate furtunile, fie cât de năprasnice, ce vor veni peste neamul românesc.

În nădejdea păcii între toți Români, le dorim din adâncul inimii tuturor Românilor din Bucovina și tuturor cetitorilor noștri un An nou fericit.

În interesul adevărului.

De când apare „Revista Politică“, d. A. Onciul mă învrednicește într-o una și vorbește de mine în fe u d ole.

Nea.ând ce strășnicii spune despre mine, îmi cearcă cămeșile, mănăncă, se apropie de mine să mă miroase ce bucate mânânc și să știe și duhul meu și câte de toate. Are mult haz și d. Onciul și se laudă că mi-a face multe binefaceri plăcute. Atâta e bine că nu mă prea tem de d-sa, fiindcă îl știu cât plătește, când e vorba să te măsură cu el. De amenințările sale nu am nici o frică și nu-mi pasă că mă batjocurește și mă clevețește în fel și chip. Toate aceste sunt mulțămăta, truda și neajunsurile ce le-am suferit pentru d. Onciul la alegerea din 1907. Să fi urnit d. Onciul un deget pentru mine, ar trâmbița în lumea mare. Dară așa mila Domnului că nu l-am zăhăit și nici nu mi-a făcut ceva.

Pe atunci eram „dragă amice“ și acuma sunt „student scăpătat“. Nu pot fi scăpătat, fiindcă mi-am făcut studiile mele în rânduială și cu succes bun; m'am susținut singur prin munca mea în gimnaziu și la universitate și am căpătat o bursă de la fondul religios să studiez în străinătate. Poate știe d. Onciul că burse și ajutoare se dau la studenți leneși și scăpătați? De așa ceva nu știu. D. A. Onciul zice că „m'am înfruptat prea de vreme de politică“ cine e de vină? Nu d-ta și Floarea, că pe atunci ca și acuma nu se uita nime la D-Voastre și vă urgiseau toți? Noi vreo câțiva tineri v'am sprijinit și scăpat cinstea! Atunci ne-am pus obrazul nostru și toată munca și trecerea noastră. Să-și aducă ei aminte de laudele ce ni le făceau. De ai duce d-ta, d-le Onciul, așa un „traiu ușor“ ca mine, atunci nu ți-ar sburda atâta! Și de muncit, știu că muncesc mai mult decât d-ta, fiindcă eu m'am ră-

dicat singur și numai munca grea și îndelungată și purtarea cinstită și leală m'au făcut ceea ce sunt. „Știința“ mea, cum am mai spus, nu te privește și nu am a face ispitire înaintea d-tale. Iată că d. Onciul și-a adus aminte că mi-a dat la Dorna 50 de cor. Nu-i adevărat, că mi-a dat o sută în demineața plecării la Câmpulung, ca să-i pun bătași și să zădărnicesc adunarea „apărăriștilor“. Paralele le-am dat toate la oameni, dar slujbă nu 'au voit să facă, pentru că au fost mai cuminiți decât d. Onciul.

Dietele cele „grase“ le las tot d-lui Onciul, căci nu-s deprins; și eu îmi agonisesc pâinea mea de toate zilele prin muncă cinstită. Că ași îmbla să mă furizez în locul contelui Bellegarde sau în locul lui George Boncheș la mandatul de deputat, e o curată copilărie din partea d-lui Onciul.

Credeam că e de prisos să-mai stau de vorbă cu d. A. Onciul, însă în interesul adevărului și pentru public, trebuie să dau o lămurire cu privire la chestia servitutelor Câmpulungenilor. În chestia aceasta a crezut d. Onciul că mă va da gata și mă va pecetlui pentru totdeauna ca și gazeta jidovită „Gebirgsjournal“, din care ia d. Onciul informații și sugere înțelelepciune politică.

Servitutele Câmpulungenilor le-au scos întâiu la iveală la noi în Câmpulung dd. Hutu și T. Dornean. D-lor au fost și la Cernăuț, au cercetat actele și vorbise și cu avocatul C. Onciul să iaie procesul. După cât știu, nu s'au înțeles cu plata. Înainte de alegerile comunale din 1909, d. G. Hutu, a venit iarăși cu servitutele și le-a făgăduit oamenilor, că de-l vor alege primar, le va sta într'ajutor. D. G. Hutu își asigurase două corpuri pentru sine. Înainte de alegerea de la corpul I-iu mă invită mai mulți gospodari și prieteni să vin „numai decât“ la Câmpulung. Ei îmi spun toată afacerea cu servitutele și eu mă pun să cercetezi actele învoelii din 1865 făcută între Camară și comună și locuitorii acesteia. Aflu în cap. VIII al învoelii că comuna și-a luat asupra sa orice cerere a locuitorilor pentru servitute și că comuna își ia aceleași îndatoriri față de locuitori, ce le avuse Camara înainte vreme. Îmi spun și cei bătrâni până când s'au folosit de dreptul lor, pentru care drept plăteau la „comună“ „banii focului“ ce se cheltuiau pentru întreținerea personalului silvic. În urmă țin o consfătuire cu oamenii cei îndreptățiți și se hotărăsc cu toții să facă totul ca să ajungă iarăși la dreptul lor. Timpul de prescripție era în Martie 1910 și noi trebuia să ne silim. M'am sfătuit cu juriștii români și cu toții m'au îndemnat, chiar și d. Chisanovici, să-l iau pe avocatul Dutczak, ca specialist în această materie. Fiind totul în pripă, ne-a cerut cât i-a venit la socoteală. Pe lângă Dutczak, l-am luat și pe Dr. T. Bocancea. Amândoi avocații au făcut ce au știut ei: copiile actelor și hărților, extractele tabulare, pâra la tribunal și memoriul la consiliul comunal ca să recunoască cele 5464 de jugăre de pădure și imală. Pentru toată munca lor avocații au luat 9000 cor. (³/₅ Dr. Dutczak și ²/₅ Dr. Bocancea). Eu am muncit cu ceilalți gospodari să ajut obștimii, nu să o prăd.

Paralele le-a strâns cel mai de frunte și cinstit gospodar Vasile Alboiu-Șandru și nici nu știu nimic de bani. Totodată am cerut să se aleagă controlori aspri. Și s'au ales oameni ca controlori, cari numai prieteni nu-mi sunt.

După depunerea mandatului din partea contelui Bellegarde, țin o adunare la Câmpulung. În urma acestei adunări vreo câțiva cărturari români ca să se răsbune pe mine, îi dau informații redactorului de la „Gebirgsjournal“, care mă defaimă și spune că eu am luat 3000 de coroane, provizii. Indată l-am și dat pe numitul ziar în judecată și am cerut pedepsirea după §§ 488, 491 și 493. Reprezentantul meu e d. Dr. T. Boncea. În chestia aceasta am fost citat și martor pe ziua de 18/XI 1910. Voiu vedea ce va hotări curtea cu juri în Faur a. c. Prin urmare altă minciună boacăna a d-lui Onciul. Ei, curat, trebuia să-i dau de știre d-lui Onciul că am pârât pe „Gebirgsjournal“. Îi o spun acumă să o știe și el și Florea Lupu, care pușcă din tufiș, și spune într'un articol că am luat 2000 de cor., provizii, și le-am pus spre păstrare la banca din Câmpulung. Mișciună nerușinată e și aceasta. Tocmai atunci rădicasem 1200 de cor. din bursa, ce mi-o dase fondul religionar pentru studii în Franța și neputând lua toate paralele cu mine, am depus 700 de cor. la banca din Capu-Satului, și l-am rugat pe directorul băncii, d. Dr. Luța, să-mi trimită când voiu cere. Totodată Aurel Onciul are atâta rea credință și mărturisește că „asmuț cu învățături anarhice bieteale văduve ale Câmpulungului“. Nu e adevărat, căci cei sărmani nu au plătit nimic. Să te fi interesat, d-le Onciul, de adevărata stare de lucruri. Nu i-ai învățat și d-ta pe oameni să dea pâra mai degrabă? Acumă sucești și învărtești? Scrisoarea d-tale o păstrăm și-ți vom arăta-o odată, ca să știi că și d-ta i-ai îndemnat pe oameni să între în judecată cu comuna. Despre celelalte lucruri va răspunde „Foaia poporului“ înaintea judecătorei. Deocamdată atâta am avut de răspuns la calomniile „amicilor“ politici de odinioară.

Vasile Lițu.

Răspuns d. Onciul.

D. A. Onciul îi place a crede, că „Revista“ se află „pe patul morții“. Mai încet, cinstite, nu te bucura! „Revista“ mai are de gând să prohodască puțin. Până nu se vor pocăi puternicii zilei și codițele lor, până nu va intra puțină cinste și în tabăra noastră, până când deputații în loc să se gândească numai și numai la interesele poporului, se vor interesa de gheșefturi proprii, posturi de mareșal, vice-mareșal și director la comitetul țării și alte slujbute grăsuțe împregnate și cu deputație, până atunci „Revista“ fiind o necesitate absolută și având încrederea și sprijinul poporului, va apărea nestîngerită mai departe.

De procese de presă nu ne prea temem, câtă vreme îi putem dovedi toate d. Onciul. „Revista“ nu poate fi

„copleșită“ de trânta de la Câmpulung. Din contră, pe deplin satisfacă. „Copleșit“ e partidul, care s'a năruiat cu stâlpușul său Reuț. Copleșiți sunt Aurel Onciul și Florea Lupu etc. prin căderea candidatului lor, pentru care și-au pus cinstitele fețe. Și dacă e astfel și că n'a învins mișelia, e meritul „Revistei“.

Da, e meritul „Revistei“, că n'au învins acei trădători de neam, cari legându-se pentru gheșefturi și măririi în politică cu comandantul Ucrainilor, au pus la cale candidatura lui Reuț. O minciună cornurată este mai departe, d-le Onciul, dacă scrii, că numirea viceprezidentului de la Suceava „este un interes curat al domnilor“, și că aiurea „nu se amestecă deputații la numirea judecătorilor“. Aiurea, de pildă în Bohemia, deputații nu numai că se amestecă la numirea judecătorilor, dar lucrează chiar, ca să nu ocupe un străin locul unui adiunct, necum de viceprezident. Aiurea, dovedindu-se la petent că are ură față de un popor, ar fi imposibil pentru orice post, necum un post conducător. La noi cu niște deputați buimăceți e totul posibil.

Viceprezidentul unui tribunal are să conducă procesele contra și pentru Români, are să califice amplotații români. Calificându-i rău, fiind dușman al Românilor, se vor împuțina numărul amplotaților români, intrând străinii în locul lor, ca în Humor și Solea. Bieții țărani vor pierde de tot mult, neavând îndrumările și sfatul prietenilor de un sânge în contra cămătarilor de tot felul.

Nu cerem, ca deputații, „cai de haimana“, să moșască la numirea cutărui judecător, ci cerem să nu fie numiți în locuri ocupate odinioară de Români, dușmani neimpăcați ai neamului nostru, cerem ca în părțile locuite de Români, să între amplotați cât de mulți de ai noștri, îndeosebi ca conducători, căci astfel recere interesul poporului.

Ceea ce scrie d. Onciul despre congres, de care se teme, ca dracul de tîmîate, e direct o nerozie.

Despre regularea limbei, a școlei și a bisericeii, spune d. Onciul, că „Revista“ cere să hotărască un congres național. „Facerea legilor îi dată cu totul în sâmba deputaților și legea oprește, spune d. Onciul, să primească în trebile aceste porunci sau chiar numai îndrumări din partea alegătorilor“. Ce aiurări sunt acestea? Ai citit, d-le Onciul, ce ai scris? Ori nu știi ce scrii și atunci te compătînim pe D-ta și pe noi, că stăm de vorbă cu D-Ta.

D. Onciul, care zice, că „decît o minciună, mai bine streangul“, mai scrie ceva privitor la o scrisoare a preoților decanatului Strojinețului, cari cer congresul național. „Cât mi-a zis părintele Zaharie Voronea, care a fost de față la sfatul acela, era numai vorbă de un congres al tuturor preoților din țară, spre a sfătui asupra candidaturii în curia preoților, nici decum de congres național“.

„Scrisoarea „Revistei“ este deci un clițibuș“ etc. Lămurirea d. părinte Voronea și scrisoarea, sunt dovezi că cele spuse de d. Onciul nu sunt adevărate. Deci d. Onciul nu-i trebuie congres național, ca să nu se aleagă de sigur cu un mare scandal național! Vezi d-le Onciul, unde ai ajuns cu politica D-Voastră! Aveți frică și de umbra

voastră. Stafii vedeți în urmă! Legătura politică și gheșeftărească cu „satana“ nu vă dau răgaz, v'au întunecat mințile și acum aruncați gheșefturile, ca să scăpați teferi.

Din Fundoae.

Scrisoare din Bucovina.

1. Despărțirea diecezei.—Contele Bellegarde.

Seumpe și venerabile în Christos frate! Edrept, că a trecut anul, decând nu Ți-am mai scris. Dar știi singur, din experiență, că turma cuvântătoare înainte de toate știe cere să-i jertfești tot timpul pentru păstorie, și dacă te mai ocupi puțin cu scrisul, iată, că te trezești, că n'ai timp nici măcar să scrii unui vechiu prieten. Deci iartă-mă! Pentru viitor voiu cauta, să fiu mai puțin neglijent.

Deci ad rem!

La noi în Bucovina, ar fi foarte bine, dacă n'am avea Rusneci și Jidani. Cei dintâi sunt întru pretențiile lor obraznici peste măsură, iar ceilalți ne jăfuesc până la piele. Că o separare totală de Rusneci este o cerință neapărată, o înțeleg acum și cei mai mulți Români și o și cer cu insistență. Așa deputatul Dr. Aurel Onciul a și publicat în revista „Wahrheit“ un proiect relativ la despărțirea arhidiecezei. În cele următoare voiu să Ți comunic pe scurt acel proiect și să-l aprețiez totodată.

Iată-1:

Organele bisericii bucovinene să fie: a) Archiepiscopul, b) Consistoriul arhiepiscopal și c) congresul bisericesc.

Membrii consistoriului ar avea să fie următorii, a) Archiepiscopul, b) doi Episcopi, unul român, și unul rutean, și c) consilierii consistoriali, al căror număr se va fixa mai târziu, și anume se vor sistematiza câte pe câte posturi române și rutene. În ședințe plenare va desbata acest consistoriu asupra chestiunilor comune întregii arhidieceze. Ce privește însă chestiunile naționale, asupra acestora se va delibera în secții separate ale consistoriului și anume în una românească și una ruteană. Fiecare secție se va forma din un episcop ca prezident și din jumătatea consilierilor îndreptățiți la vot.

Congresul bisericesc se va forma din a) Archiepiscopul ca prezident, b) din cei doi episcopi ca locuitori în prezidiu, și c) din opt deputați clerici și douăzeci de deputați laici aleși de credincioșii ortodoxi. Durata funcțiunii acestor deputați să fie de șase ani. În competența acestui congres cade: 1. Legislațiunea bisericească privitoare la constituția bisericii, activitatea consistoriului, organizarea păstorilor sufletești, întocmirea parochiilor, dotarea funcționarilor și servitorilor bisericești, remunerarea pentru funcțiunile stolare, precum și regularea celorlalte biruri pentru scopuri spirituale, procurarea mijloacelor pentru zidiri bisericești și priveghiarea asupra institutelor bisericești de binefacere. 2. Fixarea preliminarului și examinarea socotelilor relative la fondul religios. 3. Controlul asupra celorlalte averi bisericești. 4. Propuneri privitoare la poziția juridică publică a credincioșilor ortodoxi față de celelalte confesiuni și în fine. 5. Propunerea pentru ocuparea scaunului arhiepiscopal, precum și a locurilor celor doi episcopi și ale celorlalți consilieri consistoriali.

Averea bisericească, și anume fondul religios să rămână mai departe sub administrarea statului, numai fundațiunile cele curat bisericești să se administreze de organele bisericești.

Proiectul Domnului Onciul are mult pentru sine, dară cu greu se va putea realiza. Înainte de toate, dacă și la aparență s'ar face și o despărțire a diecezei, totuși despărțirea aceasta n'ar fi o despărțire reală, deoarece Români ar avea prea multe puncte de atingere cu Rutenii, așa mai cu seamă în ședințele consistoriului plenar și în cele ale congresului bisericesc. Dacă e vorba de o despărțire a bisericii bucovinene, atunci despărțirea să meargă până într'acolo, încât să se formeze două dieceze cu totul separate, cari să n'aibă nimic de lucru întreolaltă, afară doar în chestiuni curat spirituale. Și o astfel de despărțire s'ar putea face prin dimiterea Rutenilor din sinul arhidiecezei bucovinene, așa că ei să formeze o nouă dieceză cu un episcop în frunte și cu un consistoriu separat, iar episcopul rutean să fie sufragân al arhiepiscopului românesc. Rutenii nu trebuie să aibă teamă, că biserica românească va exercita oareșicare influență asupra bisericii lor. La acest fel de despărțire încetăți ori și ce posibilitate de influențare. Vedem doar, că și biserica dalmatină stă sub arhiepiscopul cernăuțan având în frunte doi episcopi. Și măcară cei doi episcopi sunt sufragani ai arhiepiscopului cernăuțan, totuși cel din urmă nu se amestecă de loc în afacerile interne ale bisericii dalmatine. Tot așa ar sta treaba și cu noua biserică ruteană din Bucovina. Cu bună seamă, că biserica românească nu va voi să aibă ceva nici în clin nici în mănecă cu Rusnecii, și ei ar putea să și facă în dieceza lor ori și ce voesc. Nouă însă, Românilor, ni-ar fi dată posibilitatea să ne desvoltăm în toată privința, căci am avea atunci o biserică românească, iar nu ca acum „eine k.k. griechisch-orientalische Kirche“.

Și această despărțire ar fi cu atât mai mult de dorit, cu cât noi Români în cei din urmă zece ani am făcut un progres etnic destul de frumos. Pe când, numărarea populației din anul 1900 a adus un număr de capete mult mai mare pentru Ruteni, decât pentru Români, acum în anul 1910 catastrul național arată superioritatea numerică a Românilor din Bucovina.

Nu pot rețacea și o veste destul de tristă, o pierdere mare pentru noi Români. Contele Bellegarde a depus mandatul său de deputat în dieta imperială! Sprijinul mare, de care se bucură Iuffele la guvernul nostru, i-a paralizat lui Bellegarde, toată activitatea cea atât de salutară pentru țărănul român dela munte. Pe lângă aceasta s'au mai lăcomit și unii „naționaliști“ la deputăția din districtul Câmpulungului și de aceea au început a-l săpa pe Contele, mergând așa de departe, încât au răspândit și faime calomnioase cu privire la viața morală a acestui bărbat curat ca o lumină. Așa chiar unii „Români“ au dat mână de ajutor Caiefelor, ca să-l depărteze pe Bellegarde. Dar amarnic se înșală cu toții, căci Bellegarde nu se va duce! Nu-l vor lăsa munteni. (Ne-a părăsit cu toate că țărani l-au rugat în trei rânduri să primească iarăși mandatul. Avem să le mulțumim vânzătorilor țărani! N. R.) Ei au declarat în Nr. 3 al „Revistei politice“, care a început să apară în Suceava, că pe Contele îl vor alege iarăși, chiar contra voinței sale, iar dacă nu va primi alegerea și va depune mandatul după alegere, iarăși îl vor realege și-l vor sili să rămână în mijlocul lor! Doamne, Doamne! Un străin a putut să fure inimile unui întreg popor, iar fiii acestui popor nu știu cum să se poarte, ca să câștige atâta dragoste, ca acest străin! Și el o merită cum nimene n'a meritat-o, căci el iubește poporul românesc parcă ar fi sânge din sângele său! El este avut și jertfește sume enorme numai ca să sprijinească țărănul român și să-l scape din mâinile cămătarilor, cari ar dori să-l vadă prăjindu-se pe jăratec. Un om seumpe, un nebuu pentru Christos!

(„Răvașul“) *Un preot ortodox român din Bucovina*

Am publicat cu plăcere această scrisoare; căci atinge o chestie de actualitate însemnată în Bucovina, care este chestia bisericească. În n-rul viitor ne vom spune și noi părerea, deoarece ziarele românești au datoria să limpezescă această chestie, cât mai amănunțit.

Pentru d. Z. Voronca.

Onorată Redacție!

Cu privire la declararea venerab. păr. Z. Voronca din foile „Foia Poporului” și „Revista Politică” de data 8 Ianuarie 1911 Nr. 13 pag. 5, sub titlul „În jurul congresului național” îmi permit a Vă da următoarele deslușiri.

Regret, că păr. Voronca ca un bărbat inteligent de abia acum s'a trezit și ne dă lămuririle sale asupra scrisorii iscălite de 19 preuți. Îmi aduc bine aminte, că imediat după conferința pastorală din 2 Decembrie 1910 păr. Voronca a citit cu multă atențiune scrisoarea noastră și cumcă fără nici o obiecțiune de schimbare asupra conținutului, a iscălit-o, aflându-o (de) potrivită în sensul situației de astăzi.

După lămuririle, ce ni le dă păr. Voronca, în ambele foi politice, ne face a crede, că P. C. Sa cetind scrisoarea noastră, nu se gândea la ea, ci probabil la vre o deputăție. Se mai spune în declararea păr. Voronca, că iscăliturile celor 19 preuți nu pot fi intențiunea celor subscriși. Crede poate păr. Voronca, cumcă toți preuții iscăliți pot fi atât de preocupați, ca să nu cugete la ceea, ce iscălesc?? Aceasta o zic și toți cei iscăliți, cumcă nu poate afla loc, deoarece scrisoarea publicată și subsemnată de cei 19 preuți s'a stilizat nu de mine personal, ci de un gremiu de preuți nepreocupați. Prin aceea, că ne-am adresat la foi cu scrisoarea împrecinată, trebuie să o spun, că noi am cugetat, că nu foile ca atari să concheme un congres național, ci că numai prin glasul foilor noastre să fie puși la cale bărbați de încredere și cu trecere din toate districtele și păturile poporului pentru conchemarea unui astfelu de congres amăsurat conținutului scrisorii. Drept că tenorul preuților după conferința pastorală era pentru solidaritate, dară nici în scrisoarea noastră nu era vorba de o desbinare oarecare. Mai amintim, că pentru publicarea scrisorii s'a dispus la ambele foi precum dorește și păr. Voronca, nu e vina noastră, dacă „Foia Poporului” n'a aflat de bine a o publica din cauze necunoscute.

După lămuririle aceste, e de așteptat, că păr. Voronca nu va declara iscălitura S. Sale pe scrisoarea împrecinată de nulă și neesistentă, ci ca persoană de deputăție singur va înigheba o acțiune în direcțiunea aceasta.

Luța.

Știri mărunte.

Invitare. Comitetul constituit din funcționarii fereștrăului din Colacu ai firmei d-lui Ballan & Co și feciorii plugarilor români din Fundul Moldovei aranjază o petrecere populară împreună cu: „teatru sătesc” concert și dans, Joi (Botezul Domnului) 6 (19) Ianuarie 1911 la 8 1/2 oare sara în sala cabinetului de lectură „Lumina” com. Fundul Moldovei, la care are onoare a Vă invita cu prea onorata Dv. Familie. Prețul de intrare: Pentru D-nii intelectuali 1 cor. 50 b. de persoană. Pentru țărani: bărbatul cu soția 1 cor. în total, feciorul 60 b. și fata 40 b. Suprasolviri se primesc cu mulțămită.

Scopul serbărei: 1. Jumătate din venitul curat se va da în ajutorul elevilor săraci din comuna Fundul Moldovei și numai acelor care frecventează gimnaziul din Câmpulung. 2. Un șfert la dispozițiunea școalelor române din comuna Fundul Moldovei pentru procurarea recvizitelor școlare necesare. 3. Un șfert pentru crearea și alimentarea unui fond pentru „Teatrul sătesc” din comuna Fundul Moldovei.

Programul serbărei:

1. Teatru sătesc: „Unirea” în 2 acte „boeri și țărani” și teatru sătesc: „Barbu Lăutaru” un singur act. Concertul cu cântece naționale, patriotice și populare printre: „recitări”; „dialoguri”; „declamațiuni” și „anecdote” 4. dansul până la ziuă.

Comitetu

Întreprinderile industriale. Despre aceste scrie d. Dr. Florea Lupu... Noi ne-am ferit anume în „Revista” de aceste întreprinderi, lucru, care e cunoscut și d. Aurel Onciul. Dacă sunt „solide și impozante” suntem de părere să se fie; nu însă să fie de fală numai la câți-va. Părerea noastră e că să țineți gheseturile, dacă sunt bune, legați-vă în fine și cu Coco Wassilko, dară **afară numai din politică.** Ce frică să ducă niște întreprinderi solide și impozante de „elevitiri și perfide denunțări ale unor nemernicii”?

„Unde-igoana cruntă și josnică a mișeilor naționali”? Noi n'am făcut-o! La ce deci cedarea afacerilor solide și impozante? Dece să rămâie dezvoltarea ulterioară a acestei întreprinderi pe conștiința d. Criclevici, dacă sunt solide și impozante?

Domnilor, dacă scrieți nu îmbătați lumea cu apă rece! Căci vom da de gol și va fi iarăși supărare și sudalme! Mitropolitul e de nimic, Bellegarde n'a făcut nimic, ba a stricat, boerii sunt prăpădiți și de nimic, preoții și inteligența păcătoasă, țărani „sâmburele sănătos”, cumiți, când trebuse, când nu, sunt niște desorientați, cari să țin de preotori etc. Toți sunt răi, numai Aurică și Florică și codițele lor sunt buni și cumiți; aceștia din urmă cât se poartă binisor și papă din mână

Rătezat.

Cum agitează Ucrainii în ținutul Siretului. Învățătorii ucraini atâță pe săteni împotriva Românilor și zic că „Românii sunt un neam spurcat”, „fondul e ea și în mâinile lor”, și „numai accia vor avea parte din fond, cari s'ar da la recensământ de Ruteni”. „Preoții noștri (români) sunt niște țapi cu barba”. „Voi (sătenilor) să nu credeți în barba popii”. Are știre procuratura de aceste agitații și atătări împotriva unei națiuni? Deputatul Onciul se bucură de isprava „românizatorilor”?